

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ
імені А.В. НЕЖДАНОВОЇ**

Затверджено

Вченою радою ОНМА ім. А.В. Нежданової
02 червня 2017 р. (протокол № 10)

Голова Вченої ради, доктор мистецтвознавства,
професор, ректор,
Сокол О.В.



Кафедра теорії музики та композиції

ЛОГІКА І ОСНОВИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Типова програма для магістрів

Код та найменування спеціальності	025 «Музичне мистецтво»
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціалізація	«Фортепіано», «Музикознавство», «Композиція», «Оркестрові струнні інструменти». «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Спів», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування».

Підготовлена на основі принципів
Європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС

Укладач програми – СОКОЛ О. В., доктор мистецтвознавства, професор, член-кореспондент Академії мистецтв України, завідувач кафедрою теорії музики та композиції ОНМА імені А. В. Нежданової.

Рецензенти – Маркова О.М., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедрою теоретичної та прикладної культурології;

–Шип С. В., доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного мистецтва і хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,

Програму затверджено на засіданні кафедри теорії музики ОНМА імені А. В. Нежданової, Протокол № 9 від 11.05.2017 року

Програму схвалено і рекомендовано до друку Вченою радою ОНМА імені А. В. Нежданової, Протокол № 10 від 02.06.2017 року.

**Структура програми навчального курсу
«Логіка і сонови наукового дослідження»
(за вимогами ECTS)**

Предмет: Логіка і основи наукового дослідження

Кредитно-трансферні характеристики курсу	Освітньо-кваліфікаційний Рівень	Характеристика педнавантаження
<p>Кількість кредитів ЄКТС - 3</p> <p>Залікових модулів:</p> <p>I семестр – 2, екзамен (підсумковий контроль)</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	«Магістр»	<p>Курс - обов'язковий</p> <p>Перший семестр першого року навчання</p> <p>Лекційні заняття – 30 год.</p> <p>Самостійна робота – 60 год.</p> <p>Загальний обсяг – 90 год.</p> <p>Форми рейтингового оцінювання знань: письмове контрольне тестування, опитування, виконання домашніх письмових та усних завдань, реферати, заліки тощо. Спосіб навчання – аудиторний.</p>

Курс	Семестр	Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий модуль
		Ведення конспекту, відвідування занять	Письмове тестування, виконання домашніх завдань, аудиторна робота. захист реферату	Контрольна робота	Ведення конспекту, відвідування Занять	Письмове тестування, виконання домашніх завдань, аудиторна робота. захист реферату	Контрольна робота	
I	1	10	15	10	10	15	10	30 Екзамен
Залікові бали – 60 – 100 за семестр								

Пояснювальна записка

Загальна характеристика дисципліни

Курс „Логіка і основи наукового дослідження” був введений в Одеській державній музичній академії з 1999 року, коли був відкритий магістеріум. І для магістрів усіх спеціальностей встала проблема освоєння основ методики і методології науки. А в цій сфері першоосною є логіка, як наука про загальні закони та форми правильного мислення, направленою на пізнання об’єктивного світу.

Знання форм логічного мислення повинно передувати пізнанню основ наукового дослідження, який був введений у музичних вищих навчальних закладах спочатку до навчальних планів музикознавців, які в обов’язковому порядку захищали наукову, методичну або реферативну роботу. Потім стало зрозумілим, що необхідним є залучення до наукової та науково-методичної роботи всіх студентів. Завершення цього процесу прийшло з підготовкою обов’язкової письмової роботи у магістрів усіх спеціальностей.

Виявилась необхідність у знайомстві магістрантів не тільки з структурою наукової роботи і вимогами до її оформлення, але й з її внутрішнім змістом, що стосується понять, термінів, категорій, суджень. умовиводів, найбільш загальних методів наукового мислення, тобто законів і принципів логіки. Тому предмет одержав зміст і назву „Логіка і основи наукового дослідження”. Єдинство цих двох складових науки нерозривні і дозволяють інтуїтивні художні сприйняття, представлення, ідеї, думки, практичні спостереження музикантів і викладачів музичних дисциплін та їх експерименти представляти або намагатись представляти у подібності елементам і зв’язкам елементів самої загальної науки про мислення.

Курс „Логіки і основ наукових досліджень” введений у Одеській державній консерваторії у 2098 році Соколом О.В. Він є першою відсутньою у музичній освіті частиною структури наукової та науково-методичної духовно-практичної діяльності для причетних до музики, структури, що складається з логіки, діалектики, риторики та поезики.

У світлі і з використанням трьох останніх, з якими магістри вже частково ознайомлені, у зв’язку з специфікою своєї діяльності і освіти, викладається предмет „Логіка і основи наукового дослідження”. З логіки понять, суджень. умовиводів, наукових пропозицій починається і логікою викладення і оформлення наукового дослідження закінчується курс, включаючи жанри та стилістику наукової і науково-методичної роботи.

Мета курсу – ознайомлення з логікою і внутрішньою методологією логічного наукового мислення і з основами створення, оформлення та впровадження наукової роботи.

Завдання курсу:

1. Роз’яснити значення науково-дослідної та науково-методичної роботи у мистецьких вузах.
2. Дати магістрам уявлення про загальну логіку та елементи методики логічного наукового дослідження у загальній структурі знання про музичне мистецтво.

3. Визначити особливості кожного етапу наукового дослідження та його оформлення.

4. Оволодіти навичками практичного застосування логічних операцій та методик наукового дослідження.

Роль курсу у фаховій підготовці майбутніх магістрів: знання логіки як загальної науки, використання методик та методів наукового дослідження, знання побудови структури та змісту наукової роботи, та принципів її відповідного оформлення є необхідною базою самостійної професійної діяльності майбутніх науковців та методистів у галузі музичного мистецтва.

Обсяг – 30 лекційних годин.

Форми контролю: періодичне вибіркове опитування, екзамен.

Тематичний план
(для магістрів денної форми навчання)

№	Назва теми	Всього	Лекції	Самостійно	Контроль
1.	Мета та завдання курсу	2	2	—	—
2.	Наука і різновиди образу всесвіту	4	2	2	—
3.	Знання і науковий образ всесвіту	6	2	4	Опитування
4.	Логіка як основа науки	6	2	4	—
5.	Поняття. Теорія знаку. Правила визначення поняття.	8	2	6	Опитування
6.	Поділ поняття. Класифікація, систематизація	8	2	6	Опитування
7.	Логічні різновиди поняття. Відношення між поняттями	8	2	6	Контр.робота
8.	Судження. Класифікація суджень	6	2	4	—
9.	Основні види суджень та відношення між ними	6	2	4	—
10.	Умовиводи та різновиди умовиводів. Закони логіки	6	2	4	—
11.	Історія, теорія, наука. Музикознавство: об'єкт, предмет, суб'єкт дослідження	6	2	4	Опитування
12.	Методи емпіричного, теоретичного дослідження. Спостереження, експеримент	8	2	6	Опитування
13.	Структура наукового дослідження (функції	6	2	4	Практична робота

	вступу, основної частини і т.і.)				
14.	Новітні знання, наукова теорія – кінцевий результат дослідження	4	2	2	
15.	Жанри і оформлення наукової роботи. Стилiстика наукової роботи. Запровадження, апробація наукової роботи	6	2	4	
	Екзамен				
	Разом	90	30	60	Екзамен

Тема 1

Мета та завдання курсу

Перш за все курс спрямований на ознайомлення з логікою та основами наукового дослідження. Його основні позиції:

1. Роз'яснити значення науково-дослідної та методичної роботи у мистецьких вузах.
2. Дати студентам уявлення про загальну логіку наукового дослідження.
3. Визначити особливості кожного етапу наукового дослідження.
4. Оволодіти навичками первинного застосування форм логічного мислення, методик та методів наукового дослідження та його оформлення.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти короткий огляд власного досвіду проведення наукових досліджень (курсів, доповіді на конференціях і семінарах тощо).
2. Навести приклади досліджень інших авторів, які чимось особливо привернули вашу увагу.

Запитання для самоперевірки

1. Які риси наукового дослідження вам здаються найбільш важливими й привабливими?
2. Що здається вам вдалося зрозуміти у логіці наукового дослідження виходячи з власного досвіду?

Література: 1, 3, 11, 12 – Розділ 1, 13.

Тема 2

Наука і основні образи всесвіту

Визначення науки як сфери діяльності, виробництва нових знань про природу, суспільство і мислення... Дари духовні. Основні образи всесвіту: повсякденний, міфологічний, естетичний (художній), науковий. Їх антиподи. Матричний метод. Завдання науки (Аристотель). Практика і успіх як критерії істини. Знання, наука, практика, істина, краса, благо і життя.

Ключові слова та поняття: образ Всесвіту, знання, наука, метод, теорія, практика.

Завдання для самостійної роботи

1. Виявити у опрацьованих наукових статтях наявність основної лінії дослідження – від безсистемного знання про існування певного об'єкту до системного знання сутності.
2. З'ясувати наскільки проблематика проаналізованих статей пов'язана з саме науковою проблематикою.
3. Пояснити в чому парадокс вислову: “Я знаю, що я нічого не знаю”.

Запитання для самоперевірки

1. Чим визначаються межі існуючого знання?
2. Що допомагає сформувати віртуальне знання?
3. Чи може існувати безсистемне знання?
4. Яка проблематика є науковою?

Література: 1, 3, 9, 11, 12 – Частина 1, 13.

Тема 3

Знання і науковий образ всесвіту

Наука з змістовної і формальної точки зору. Знання, теорія, об'єкт, суб'єкт, предмет, метод, методологія, методика дослідження. Наукова пропозиція. Конкретна наукова сфера. Системи знань. Логіка, діалектика, риторика, поетика. „Метод і є предмет” (Гегель).

Ключові поняття: наука, зміст, форма, методологія.

Завдання для самостійної роботи

Проблемна ситуація та методи її визначення

Проблемна ситуація як вихідний початок наукового дослідження. Особливості функціонування понятійного апарату як інструмент пошуку проблемних ситуацій. Визначення терміну “поняття”, особливості його функціонування (об'єм та зміст). Метафора як буттєва форма існування поняття.

Ключові слова та поняття: проблемна ситуація, поняття, структура поняття, метафора.

Завдання для самостійної роботи

1. Описати проблемну ситуацію, що склалася в опрацьованих студентом наукових роботах.
2. Визначити в проаналізованих статтях вузлові поняття з точки зору їх обсягу і змісту.
3. Метафоричні форми буття понять.
4. Проаналізувати існуючі визначення терміну “поняття”.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке поняття як елемент музично-теоретичної системи?
2. Які форми буття понять вказують на наявність проблемної ситуації?
3. Метафоричне функціонування поняття це закономірне явище, чи суттєвий недолік наукової концепції?
4. Яке місце в науковому дослідженні займає проблемна ситуація?

Література: 4, 8, 10.

Тема 4

Логіка як основа науки

Формальна (традиційна, класична, строга, діалектична, традиційна, прикладна) логіка як основа науки. Формальна логіка. Формальна (неформальна, антиформальна) поведінка. Закон. Судження. Логічна онтологія. Речі. Властивості. Відношення. Ознаки прості, складні, інтегральні. Культура логічного мислення.

Мета та завдання дослідження

Стратегія і тактики наукового дослідження. Роль визначення мети та завдань дослідження у формулюванні теми. Зв'язок мети та завдань дослідження з етапами його проведення. Змістова насиченість виконання завдань наукового дослідження як запорука актуальності. Проблема пріоритетності наукового дослідження.

Ключові слова та поняття: стратегія і тактика наукового дослідження, актуальність та пріоритетність.

Завдання для самостійної роботи

1. Перевірити у розглянутих наукових працях наявність визначення мети та завдань як обов'язкового етапу їх проведення після розкриття сутності проблемної ситуації.
2. Перевірити у розглянутих статтях достатність визначення їх актуальності.
3. Визначити до якого рівня пріоритетності відносяться розглянуті роботи.

Запитання для самоперевірки

1. Яке місце займає мета дослідження у процесі його проведення?
2. Як пов'язані завдання дослідження з його метою?
3. Як визначається актуальність дослідження?
4. Що таке пріоритетність дослідження й які вона має форми?

Література: 3, 10, 13.

Тема 5

Поняття. Теорія знаку.

Правила визначення поняття

Поняття як форма мислення. Утворення поняття (аналіз, абстрагування, порівняння, синтез, наукове узагальнення). Поняття і мова. Знак, значення, смисл. Семіотика, синтаксис, семантика, прагматика. Форма поняття – об'єм і зміст. Позитивні, негативні, суттєві, несуттєві ознаки. Елемент і частина. Поняття, слова, терміни, категорії. Узагальнення, обмеження поняття. Поняття як смисл знаку. Теорія знаку (Лосев).

Правила визначення поняття (узгодженість; недопустимість тавтології, протиріччя; негативність; короткість, ясність, точність).

Принципи формулювання теми

Тема наукового дослідження як його “генетичний код”. Місце положення проблемної ситуації, мети та завдань наукового дослідження у

формулюванні його теми. Жанрові різновиди формулювання наукових праць (статті, монографії, есе, дисертації тощо).

Ключові слова та поняття: генетичний код, жанр дослідження.

Завдання для самостійної роботи

1. Описати значення формулювання теми у процесі проведення дослідження.
2. Обґрунтувати місце положення даного етапу дослідження на основному напрямку його розгортання.
3. Розглянути зв'язки особливостей формулювання теми з попередніми етапами дослідження: проблемна ситуація, мета та завдання.
4. Описати особливості формулювання теми залежно від жанру дослідження.
5. На матеріалі будь-якої збірки музикознавчих праць навести вдалі й невдалі формулювання тем.

Запитання для самоперевірки

1. Чому тема називається генетичним кодом дослідження?
2. Чому до формулювання теми треба звертатися тільки після визначення проблемної ситуації, мети та завдань дослідження?
3. Які аспекти дослідження обов'язково повинні відбитися у сформульованій темі?
4. Які існують жанри наукових досліджень?

Література: 3, 5, 12 – Розділ 2

Тема 6

Поділ поняття. Класифікація, систематизація

Правила поділу поняття (узгодження, одноосновність, відмінність частин, послідовність). Класифікація. Дихотомічна класифікація. Дихотомічний поділ артикуляцій.

Практична необхідність визначення об'єкту та аспекту наукового дослідження. Проблемність взаємозв'язку зазначених характеристик. Варіативність взаємовідношень об'єкту та аспекту наукового дослідження залежно від його мети та завдань.

Ключові слова та поняття: об'єкт дослідження, аспект дослідження.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати по авторефератам особливості співвідношення об'єкту і предмету дослідження.
2. Описати залежність співставлення об'єкту та аспекту дослідження від формулювання теми.
3. Навести приклади як змінюються об'єкт і аспект дослідження залежно від його мети і завдань.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке об'єкт дослідження?
2. Що таке предмет або аспект дослідження?
3. Чи можуть мінятися місцями об'єкт і аспект дослідження залежно від його теми, мети і завдань?

Література: 3, 5, 12 – Розділ 2.

Тема 7

Логічні різновиди поняття. Відношення між поняттями

Поняття: конкретні, абстрактні; позитивні, негативні; безвідносні та відносні; загальні та одиничні. Поняття порівняні та непорівняні; сполучні (рівнозначні, підпорядковані, перехресні) та несполучні (супідрядні, протилежні, протирічні). Узагальнення та обмеження понять.

Два типи фактології

Два типи матеріалу, з яким працює науковець: аналітичний та наукознавчий. Фактологія як окрема сфера науково-дослідної роботи. Критерії вірогідності факту. Міра накопичення фактологічного матеріалу. Фактологія наукознавчого матеріалу. Типологія залученої до наукового дослідження літератури. Межі її накопичення.

Ключові слова та поняття: факт, фактологія, міра накопичення, типологія.

Завдання для самостійної роботи

1. Розділити у проаналізованих статтях фактологічний матеріал на аналітичний і наукознавчий.
2. Спробувати перевірити виявлений фактологічний матеріал за ступенем його вірогідності.
3. Проаналізувати міру насиченості фактологічного матеріалу в розглянутих роботах.
4. Перевірити типологію літератури, що залучена авторами досліджень.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке аналітичний матеріал?
2. Що таке наукознавчий матеріал?
3. Що є критерієм вірогідності факту?
4. Чим регулюються міра насиченості фактологічного матеріалу?
5. Як здійснюються типологія літератури, що залучена до наукового дослідження?

Література: 8, 9, 12 – Розділ 3.

Тема 8

Судження. Класифікація суджень

Істинні та хибні судження. Прості і складні судження. Речення і судження. Структура і терміни судження (суб'єкт, предикат, зв'язка). Формула судження. Класифікація суджень: по змісту предикату, якості зв'язки, об'єму суб'єкту, модальності судження, типу логічних сполучників (кон'юнкція, диз'юнкція, імплікація, еквівалентність). Категорії буття (Аристотель) в судженнях.

Генералізація і систематизація

Залежність відбору фактологічного матеріалу від основної лінії логіки проведення наукового дослідження. Принципи відбору. Систематизація як наступний після генералізації етап роботи з фактологічним матеріалом. Мета і обмеженість систематизації. Генералізація і систематизація як підготовчі етапи роботи з фактологією перед класифікацією.

Ключові слова та поняття: генералізація, систематизація, обмеженість.

Завдання для самостійної роботи

1. Перевірити у проаналізованих наукових роботах наскільки залучений фактологічний матеріал узгоджений з основною лінією дослідження – це і є генералізація.
2. Простежити як у тих же самих дослідженнях здійснюється систематизація і чим у цьому випадку відбір матеріалу відрізняється від генералізації.
3. Простежити які передумови для класифікації виникають при генералізації і систематизації матеріалів дослідження.

Запитання для самоперевірки

1. Що називається генералізацією фактологічного матеріалу дослідження?
2. Чим систематизація відрізняється від генералізації?
3. Які передумови для класифікації виникають внаслідок генералізації і систематизації фактологічного матеріалу?

Література: 9, 12 – Розділ 3.

Тема 9

Основні види суджень та відношення між ними

Основні види суджень: загальностверджувальні, загальнозаперечні, частковостверджувальні, частково заперечні. Перетворення суджень. Сумісні (рівнозначні, підпорядковані) та несумісні (контрарні, підконтрарні, заперечні) судження.

Класифікація та її роль у дослідженні

Мета проведення класифікацій. Умовність або безумовність класифікаційного розподілу явищ. Основний закон класифікацій. Коректність та некоректність класифікацій. Залежність класифікаційного розподілу явищ від мети та завдань дослідження.

Ключові слова та поняття: мета, умовність, безумовність, основний закон.

Завдання для самостійної роботи

1. Знайти декілька прикладів класифікацій та визначити їх мету.
2. Визначитися щодо умовності або безумовності знайдених класифікацій.
3. Простежити як виконується основний класифікаційний закон у знайдених прикладах.
4. Спробувати знайти некоректні класифікації та запропонувати варіанти їх виправлення.
5. Встановити залежність класифікаційних вирішень від мети та завдань дослідження.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке класифікація у послідовності: генералізація, систематизація, класифікація?
2. Як треба розглядати проблему умовності або безумовності класифікацій?
3. Що таке основний принцип класифікацій?
4. В чому може виразитися некоректність класифікації?
5. Чим обумовлюється спрямованість класифікацій?

Література: 4, 9, 12 – Розділ 3.

Тема 10

Умовиводи та різновиди умовиводів. Закони логіки.

Знання – безпосередні, опосередковані. Дедуктивні, індуктивні, традуктивні умовиводи. Категоричний силогізм. Аксиома силогізму. Правила силогізму. Фігури силогізму. Скорочені і складні силогізми (ентимема, сорит, епіхейрема).

Закони логіки: закон тотожності, закон протиріччя, закон достатньої основи.

Типи класифікацій

Різновиди класифікацій. Однофакторні та багатфакторні класифікації. Принципи утворення багатфакторних класифікацій: ієрархічні або деревоподібні, матричні.

Ключові слова та поняття: класифікація, класифікаційний фактор, ієрархія, матриця.

Завдання для самостійної роботи

1. Підібрати класифікації, що є контрастними за принципами їх організації.
2. Навести приклади однофакторних класифікацій.
3. Навести приклади багатфакторних класифікацій.
4. Навести приклади багатфакторних класифікацій різних за принципами їх утворення: ієрархічним, деревоподібним, матричним.

Запитання для самоперевірки

1. Які є різновиди класифікацій?
2. Які класифікації є однофакторними?
3. Які класифікації є багатфакторними?
4. Які є засоби організації багатфакторних класифікацій?

Література: 6, 12 – Розділ 3, 15.

Тема 11

Історія, теорія, наука. Музикознавство: об'єкт, предмет, суб'єкт дослідження

Музикознавство як наука про музичну культуру. Класифікація музикознавства: історичне, теоретичне, метатеоретичне, методологічне, прикладне. Музична культура, музична культурологія. Методологія музикознавства. „Виконавське музикознавство”.

Логіко-інформаційний аналіз наукових праць

Наукова література як носій інформації. Міра інформаційної насиченості наукової літератури. Поняття як елемент наукової роботи. Класифікація понятійного апарату наукових праць. Взаємозв'язок понять різних рівнів.

Ключові слова та поняття: інформація, поняття, елемент наукової роботи, понятійний апарат наукових праць.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити інформаційну насиченість проаналізованих робіт.
2. Визначити класифікаційну систему понять і описати характер взаємовідносин між рівнями класифікації.
3. Скласти загальне уявлення щодо понятійного апарату розглянутих статей.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке інформаційна насиченість наукової роботи?
2. Що таке понятійний апарат?
3. На чому базується класифікація понятійного апарату будь-якої наукової роботи?

Література: 4, 5 – вступний розділ, 10, 12 – Розділ 3.

Тема 12

Методи емпіричного, теоретичного дослідження

Спостереження, досвід, експеримент, приладдя, Завдання наукового знання (Аристотель). Наукова гіпотеза. Наукова пропозиція. Порівняння, вимірювання, описування, ранжирування.

Системний метод, онтологічний, аксіологічний, культурологічний, синтетичний, психологічний, комплексний, порівняльний, семантичний, статистико-семантичний, аналітичний, соціологічний, телеологічний, теологічний, лексико-семантичний та др.

Моделювання наукових концепцій

Модель як засіб вивчення явищ. Наукова концепція як ідеальний об'єкт дослідження. Понятійна структура наукової концепції. Процес моделювання. Моделювання у порівнянні з іншими формами обробки наукової літератури. Логічний та інформаційний аспекти моделювання. Інформація яка не міститься у тексті наукової праці.

Ключові слова та поняття: модель, наукова концепція, структура наукової концепції, м моделювання, аспекти моделювання, позатекстова інформація.

Завдання для самостійної роботи

1. Зробити аналіз понятійної структури будь-якої статті.
2. Побудувати логіко-інформаційну модель однієї з проаналізованих статей.
3. Проаналізувати співвідношення у зробленій моделі логічної та інформаційної частин.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке модель?
2. Як співвідносяться текст наукової роботи та її концепція?
3. Що таке понятійна структура наукової концепції?
4. Дати визначення поняттю “логіко-інформаційний аналіз” та його складовим.
5. Що таке інформація яка не міститься у тексті наукової роботи?

Література: 4, 5.

Тема 13

Структура та оформлення наукового дослідження

Функції вступу, основної частини, заключення. Додатки, резюме, анотації. Література, виноска, посилання. Предметний покажчик. Правила оформлення наукової роботи. Редагування. Макетування. Рубрикація.

Гіпотези та їх класифікація

Роль гіпотези у науковому дослідженні. Гіпотеза як шлях переходу від наявного знання до нових знань. Три типи гіпотез:

- такі що щось пояснюють і підтверджені;
- такі що щось пояснюють, але не підтверджені;
- такі що мало чого пояснюють і нічим не підтверджені.

Значення кожної з груп гіпотез.

Ключові слова та поняття: гіпотези, тип гіпотез, значення гіпотез.

Завдання для самостійної роботи

1. Описати роль гіпотези у науковому дослідженні.
2. Визначити принцип класифікації гіпотез.
3. Роз'яснити об'єктивне значення кожної з груп гіпотез.
4. Навести приклади з історії музикознавства на різні типи гіпотез.

Запитання для самоперевірки

1. Чи є обов'язковою у дослідженні гіпотеза?
2. Які існують типи гіпотез?
3. Чи всі типи гіпотез можливі?

Література: 4, 9.

Тема 14

Стилістика наукової роботи

Теорія – кінцевий результат дослідження

Загальне визначення поняття “теорія”. Місце теоретичного узагальнення в науковому дослідженні. Часткові узагальнення і остаточні. Відбиття всього процесу наукового дослідження у системі теоретичних узагальнень. Пошук необхідного рівня теоретичних узагальнень у кожному випадку.

Ключові слова та поняття: теорія, теоретичне узагальнення, типи узагальнень, рівень узагальнень.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати існуючі визначення поняття “теорія” й розташувати їх у порядку від більш широких до самих конкретних.

2. У розглянутих статтях виділити розділи теоретичних узагальнень.
3. Пояснити з прикладами динаміку розташування в дослідженнях теоретичних узагальнень.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке теорія?
2. Чи можна провести деяку класифікацію теорій?
3. Яка роль теоретичних узагальнень у науковому дослідженні?

Література: 3, 4, 8, 9.

Семінари

Всі три семінарських занять (шість годин) присвячені логіко-інформаційному аналізу наукової літератури. Кожен студент повинен самостійно здійснити логіко-інформаційний аналіз будь-якої теоретичної праці, або окремого розділу якщо обрана робота дуже велика, і зробити доклад на заняттях в аудиторії. Ця вимога є обов'язковою для отримання заліку.

Залікові вимоги

Враховуючи, що залік проводиться без оцінки, основними критеріями його зарахування або не зарахування є достатня участь студента у семінарських заняттях і самостійне проведення логіко-інформаційного аналізу основи будь-якої однієї наукової роботи іншого автора з існуючих музикознавчих збірок у контексті загальної логіки проведення наукового дослідження.

Література

1. Горюхіна Н. Наукові основи теоретичного музикознавства // Питання методології радянського теоретичного музикознавства. – К., 1982. – С. 5 – 17
2. Зарипов Р. Кибернетика и музыка. – М.: Наука, 1971. – 235 с.
3. Коган Г. Как делается научная работа // Коган Г.М. Избранные статьи. – Вып. 2. – М., 1972. – С. 87 – 161.
4. Кондаков Н. Логический словарь. – М.: Наука, 1971. – 656 с.
5. Котляревський І. До проблеми моделювання музично-теоретичних систем // Питання методології радянського теоретичного музикознавства. – К., 1982. – С. 26 – 36.
6. Котляревський І. До питання про вивчення простих одночастинних побудов у курсі аналізу музичних творів // Методика викладання музично-теоретичних та музично-історичних предметів. – К., 1983. – С. 16 – 21.
7. Котляревський І., Дьяченко Н. Информационно-поисковая система и работа с ней // Актуальные проблемы музыкального образования. – К., 1986. – С. 34 – 42.
8. Котляревський І. К вопросу о понятийности музыкального мышления // Музыкальное мышление: сущность, категории, аспекты исследования. – К., 1989. – С. 28 – 34.
9. Логика научного исследования. – М., 1965. – 360 с.
10. Мамчур Е. К вопросу о структуре научных теорий // Анализ научного знания. – М., 1970. – Вып. 2. – 43 - 63
11. Назайкинский Е. Искусство и наука в деятельности музыковеда // Музыкальное искусство и наука. – М., 1973. – Вып. 2. – С. 3 – 16.
12. Ніколаєва Л. Основи науково-дослідницької роботи. – Львів, 2003. – 171 с.
13. Рагс Ю. Теоретическое музикознание. – М., 1983. – 63 с.
14. Ракитов А. Анатомия научного знания. – М., 1969. – 205 с.
15. Чус А., Данченко В. Основы технического творчества. – Киев – Донецк, 1983. – 183 с.

Методи і критерії оцінювання

Рівень, шкала ECTS, бали	Теоретична підготовка	Примітка
1	2	3
<p>Високий, 90 – 100, відмінно</p>	<p>Вміє на основі порівнянь знаходити, визначати предмети дослідження музичного мистецтва в їх простоті, творчо переводити їх в категорії частин, цілих, засобів, мети (в формі професійних ідей, суджень, умовиводів); вміє знаходити вирішення завдань музичного дослідження та розв'язувати проблеми дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій, що виникають в процесі дослідження музичного мистецтва (в формі професійних умовиводів); вміє на основі визначень предметів дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій порівнювати предмети музичного дослідження, знаходити послідовність, протилежність або протиріччя, виникаючих між ними, відношень; вміє на основі вирішення завдань дослідження музичного мистецтва, або розв'язання проблем творчо створювати узгоджені, протиставлені або суперечливі відношення між професійними ідеями, судженнями, умовиводами; вміє на основі визначень та порівнянь предметів музичного дослідження творчо створювати рішення завдань та розв'язання проблем (у формі музично-теоретичних концепцій дослідження музичного мистецтва); вміє на основі порівнянь вирішень завдань дослідження музичного мистецтва, або розв'язань проблем визначати предмети музичного дослідження в їх складності, переводити у відношення частин-цілого, засобів-мети (в формі схем або упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва); необхідно завжди та при всіх умовах вміє оцінювати та самооцінювати силу музично-теоретичних концепцій та упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва на підставі виявлення ступеня їх надійності та доречності.</p>	
<p>Вище середнього, середній, 74 – 89; добре</p>	<p>Вміє на основі порівнянь знаходити, визначати предмети дослідження музичного мистецтва в їх простоті, творчо переводити їх в категорії засобів, мети (в формі професійних ідей, суджень, умовиводів), але не може переводити в категорії частин, цілих; вміє знаходити вирішення завдань музичного дослідження, але не може розв'язувати проблеми дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій, що виникають в процесі дослідження музичного мистецтва (в формі професійних умовиводів); вміє на основі визначень предметів дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій порівнювати предмети музичного дослідження, знаходити послідовність, протилежність, виникаючих між ними, відношень, але не може знаходити протиріччя у відношеннях між предметами цього дослідження; вміє на основі вирішення завдань дослідження музичного</p>	

	<p>мистецтва творчо створювати узгоджені, протиставлені відношення між професійними ідеями, судженнями, умовиводами, але не може створювати суперечливі відношення; вміє на основі визначень та порівнянь предметів музичного дослідження творчо створювати рішення завдань (у формі музично-теоретичних концепцій дослідження музичного мистецтва), але не може розв'язувати проблеми цього дослідження; вміє на основі порівнянь вирішень завдань дослідження музичного мистецтва визначати предмети музичного дослідження в їх складності, переводити у відношення засобів-мети (в формі схем або упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва), однак не може переводити ці системи дослідження у відношення частин-цілого; дійсно завжди, але не при всіх умовах вміє оцінювати та самооцінювати силу музично-теоретичних концепцій та упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва на підставі виявлення ступеня їх надійності та доречності.</p>	
<p>Достатній, 60 – 73, задовільно</p>	<p>Вміє на основі порівнянь знаходити, визначати предмети дослідження музичного мистецтва в їх простоті (в формі професійних ідей, суджень, умовиводів), але не може переводити їх в категорії частин, цілих, засобів, мети; вміє знаходити вирішення завдань музичного дослідження, але не може розв'язувати проблеми дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій, що виникають в процесі дослідження музичного мистецтва (в формі професійних умовиводів); вміє на основі визначень предметів дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій порівнювати предмети музичного дослідження, знаходити послідовність, виникаючих між ними, відношень, але не може знаходити протилежність та протиріччя у відношеннях між предметами цього дослідження; вміє на основі вирішення завдань дослідження музичного мистецтва творчо створювати узгоджені відношення між професійними ідеями, судженнями, умовиводами, але не може створювати протиставлені та суперечливі відношення; вміє на основі визначень та порівнянь предметів музичного дослідження творчо створювати рішення завдань (у формі музично-теоретичних концепцій дослідження музичного мистецтва), але не може розв'язувати проблеми цього дослідження; вміє на основі порівнянь вирішень завдань дослідження музичного мистецтва визначати предмети музичного дослідження в їх складності (в формі схем або упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва), однак не може переводити ці системи дослідження у відношення частин-цілого та засобів-мети; вірогідно не завжди та не при всіх умовах вміє оцінювати та самооцінювати силу музично-теоретичних концепцій та упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва на підставі виявлення ступеня їх надійності та доречності</p>	
<p>Початковий,</p>	<p>не вміє на основі порівнянь знаходити, визначати</p>	

1 – 59,
незадовільно

предмети дослідження музичного мистецтва в їх простоті, творчо переводити їх в категорії частин, цілих, засобів, мети (в формі професійних ідей, суджень, умовиводів), якщо визначає предмети музичного дослідження, то випадково, без порівняння та класифікації; не вміє знаходити вирішення завдань музичного дослідження та розв'язувати проблеми дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій, що виникають в процесі дослідження музичного мистецтва (в формі професійних умовиводів), якщо знаходить вирішення завдань дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій, то випадково; не вміє на основі визначень предметів дослідження музичних творів, фактів, явищ, обставин, ситуацій порівнювати предмети музичного дослідження, знаходити послідовність, протилежність або протиріччя, виникаючих між ними, відношень; не вміє на основі вирішення завдань дослідження музичного мистецтва, або розв'язання проблем творчо створювати узгоджені, протиставлені або суперечливі відношення між професійними ідеями, судженнями, умовиводами; не вміє на основі визначень та порівнянь предметів музичного дослідження творчо створювати рішення завдань та розв'язання проблем (у формі музично-теоретичних концепцій дослідження музичного мистецтва); не вміє на основі порівнянь вирішень завдань дослідження музичного мистецтва, або розв'язань проблем визначати предмети музичного дослідження в їх складності, переводити у відношення частин-цілого, засобів-мети (в формі схем або упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва); не може завжди та при всіх умовах оцінювати та самооцінювати силу музично-теоретичних концепцій та упорядкованих музично-теоретичних систем дослідження музичного мистецтва на підставі виявлення ступеня їх надійності та доречності.